

Càritas: Eliminar la normalització i la indiferència

Dm, 1/06/2021 per Catalunya Religió

[L'opinió publicada](#)

El proper dia 2 de juny les tres Càritas diocesanes de la província de Lleida presentarem la nostra memòria anual corresponent a l'any 2020. Aquest ha estat any difícil per a tota la humanitat. A la crisi sanitària s'ha afegit una crisi econòmica i social de gran impacte i, com acostuma a passar en totes les crisis, les desigualtats s'han accentuat.

En les darreres memòries recordàvem que, malgrat la recuperació econòmica, la pobresa més severa havia augmentat i la concentració de riquesa en poques mans provocava una major dependència per part d'un nombre creixent de persones i famílies. Amb aquest escenari va arribar la pandèmia que ha agreujat encara més la situació de la població més vulnerable i augmentat el nombre de la que es trobava en situació d'inseguretat econòmica i d'incertesa envers el seu futur més immediat. Moltes persones no saben quines oportunitats tindran per millorar la seva situació. No es tracta d'un mal conjuntural, sinó estructural, i que segons les nostres dades consolida els seus pilars en la pobresa econòmica, el treball i l'habitatge amb la perspectiva que altres dimensions de l'exclusió social apunten a candidates a ser-ho, com la bretxa digital i la salut mental.

En relació amb aquesta realitat, en l'encíclica *Fratelli Tutti* el Papa Francesc ens recorda dues circumstàncies que hauríem d'eliminar com són la normalització d'aquestes situacions i la indiferència en la nostra resposta. Utilitza la paràbola del Bon Samarità i el relat de Caïn i Abel on trobem dos exponents de les mateixes. En la primera, el sacerdot i el levita veuen una persona ferida i no reaccionen. Aquest és el reflex de la nostra actitud permissiva amb el que està passant. Serà que estem tant acostumats a veure la vulnerabilitat en moltes persones i el patiment de moltes altres que ens sembla presenciar quelcom normal i consubstancial al nostre desenvolupament social. O pot ser que creiem que no hi ha res a fer i que es qüestió de l'atzar o de que aquestes persones alguna cosa malament hauran fet per trobar-se en aquesta situació en un món ple d'oportunitats. En el segon, Caïn

respon amb indiferència quan pregunta si ell és el guardià del seu germà. Què responem nosaltres quan ens pregunten per les injustícies en el món i per les persones més vulnerables, víctimes del mal estructural? Ens sentim prou interpel·lats pel que succeeix al nostre voltant?

Aquests exemples ens serveixen molt bé per a descriure el que passa al nostre món, en el que a més de bones persones i bones intencions i accions existeix un mal estructural que porta a que bona part de la humanitat quedi apartada del desenvolupament econòmic i social de les nostres societats. En la nostra hi trobem gran nombre de persones en situació de pobresa i exclusió social que obliga a que entitats públiques i privades hagin de destinar cada cop més recursos humans i econòmics per oferir-les el suport que necessiten per a reconduir la seva situació i a viure amb una mínima dignitat humana. On recau la responsabilitat que això passi?

La nostra entitat, per definició, es resisteix a creure que la nostra acció respon a una necessitat inevitable i inherent al desenvolupament de les nostres societats, tant debò no haguéssim d'existir! Malgrat això, ens sentim guardians dels nostres germans i germanes que acudeixen a nosaltres perquè ho necessiten.

Per aquest motiu, el Model d'Acció Social de les Càritas diocesanes aposta per oferir un servei basat en relació fraterna entre les persones. Rebutgem el paternalisme i la compassió que genera dependència. Quan alguna persona acudeix a la nostra entitat ha de rebre **comprensió** envers la seva situació personal i familiar, **acompanyament** en el seu procés de recuperació, **compassió** per les seves dificultats i **identificació** amb la seva condició humana. Posar-se en el seu lloc per entendre i al seu costat per compartir és la manera més humana i fraterna d'ajudar. De fet, totes i tots tenim necessitats a satisfer i ens agrada que ens entenguin i ens ajudin sense perdre el protagonisme de la nostra pròpia existència, perquè tothom és fràgil i vulnerable. Hem d'actuar de la mateixa manera que ens agradaria que ho fessin amb nosaltres.

Tota persona ha de ser la veritable protagonista de la seva experiència personal i del seu procés de canvi, gaudint de les oportunitats per decidir i executar allò que vol i el que no vol. Si som capaços de aconseguir-ho eliminarem la normalització i la indiferència davant les injustícies que afecten a la dignitat de les persones.

*Rafael Allepuz, Josep Casanova i Joan Elies,
Directors de Càritas diocesana de Lleida, Urgell i Solsona*